

Äänekosken kaupungin vammaisneuvoston lausunto dialyysipotilaiden, syöpäpotilaiden ja muiden pitkäaikaishoitoja saavien potilaiden ruuan eväämisestä Keski-Suomen hyvinvointialueella

Äänekosken vammaisneuvosto kantaa huolta alueen dialyysipotilaiden, syöpäpotilaiden ja muiden pitkäaikaishoitoja saavien potilaiden ruokailujen lopettamisesta Keski-Suomen Keskussairaalassa.

Dialyysihoito on munuaisten vajaatoimintaa sairastaville potilaille elintärkeä hoito. Hoidon aikana elimistöön kertynyttä nestettä ja kuona-aineita poistetaan, mutta samalla potilaiden nestetasapaino ja verensokeri voivat vaihdella merkittävästi. Dialyysihoidon jälkeen potilaiden ravitsemustila, jaksaminen ja turvallinen kotiin pääsy edellyttävät usein ruokailua tai välipalaa.

Useilla dialyysipotilailla on myös diabetes, mikä lisää riskiä verensokerin vaihtelulle dialyysin aikana ja sen jälkeen.

Dialyysin jälkeinen ateria tai välipala on tärkeä osa kokonaisvaltaista hoitoa seuraavista syistä:

- Verensokerin tasapainon ylläpito:

Insuliinin ja ravinnon epätasapaino dialyysin aikana voi johtaa hypoglykemiaan. Hoidon jälkeinen ruokailu auttaa ehkäisemään verensokerin laskua, mikä on erityisen tärkeää insuliinihoitoisille diabeetikoille.

- Energia- ja proteiinivajeen korjaaminen:

Dialyysin aikana menetetään ravintoaineita, erityisesti proteiineja ja vesiliukoisia vitamiineja. Jälkiruokailu tukee ravitsemustilan ylläpitoa ja ehkäisee vajaaravitsemusta, joka on yleinen ongelma dialyysipotilailla.

- Yleistilan ja toimintakyvyn tukeminen:

Hoidon jälkeinen väsymys ja heikotus ovat tavallisia. Välipala auttaa jaksamaan kotiin ja vähentää kaatumis- ja onnettomuusriskiä erityisesti iäkkäillä potilailla.

- Potilasturvallisuus:

Hypoglykemia, heikotus ja verenpaineen lasku voivat altistaa tapaturmille, jos potilas poistuu yksiköstä ilman asianmukaista ruokailua ja seuranta-aikaa.

- Hoidon kokonaisvaltaisuus ja inhimillisuus:

Dialyysihoito on potilaille kuormittavaa ja pitkäkestoista. Ruokailun mahdollistaminen on myös osa potilaan hyvinvointia ja ihmisarvoista hoitoa.

Sytostaattihoidot eli solunsalpaajahoidot ovat elimistölle raskaita ja aiheuttavat usein merkittäviä yleisvoinnin muutoksia. Hoitojen aikana potilaat voivat kärsiä muun muassa pahoinvoinnista, ruokahaluttomuudesta, suun limakalvovaurioista, makuaistin muutoksista sekä yleisestä väsymyksestä. Nämä tekijät vaikeuttavat riittävän ravinnonsaannin turvaamista ja voivat johtaa ravitsemustilan heikkenemiseen. Hoitojen jälkeinen ravinnon saanti on keskeisessä asemassa potilaan toipumisen kannalta ennen kotiuttamista.

Dialyysihoidon ja syöpähoitojen jälkeisen ruokailun lopettaminen ei ole potilasturvallisuuden tai hyvän hoitokäytännön mukaista. Erityisesti diabeetikoiden ja iäkkäiden potilaiden kohdalla ruokailun puuttuminen voi aiheuttaa merkittäviä terveydellisiä ja turvallisuusriskejä.

Hoitojen jälkeinen ruokailu on potilasturvallisuutta, hoidon laatua ja potilaan ihmisarvoista kohtelua tukeva osa hoitoketjua. Sen lopettaminen altistaa useille lääketieteellisille ja eettisille riskeille, erityisesti diabeetikoilla ja haurailla iäkkäillä potilailla.

Pitkistä matkoista tulevien on vaikea kuljettaa eväitä mukanaan. Se vaatii kylmälaukkujen mukaan ottamista. Missä asti sijaitsee jääkaappi, mihin eväät on tarkoitettu laitettavaksi? Pystyykö potilas hoitojen jälkeen itsenäisesti ne sieltä hakemaan ja syömään? Olettamus siitä, että potilas pystyy siirtymään itsenäisesti sairaalan kahvioon ruokailemaan lisää riskiä sille, että potilas jää ravinnotta.

Hoidon jälkeinen ruokailu tulisi olla osana Keski-Suomen hyvinvointialueen potilasturvallista ja laadukasta hoitokäytäntöä.

Äänekoskella 31.10.2025

Äänekosken vammaisneuvosto

Puheenjohtaja: Tiina Talso

Sihteeri: Tanja Rämä